

Konsekvenser av Solvens II Direktivet for norsk forsikringsregelverk En foreløpig kartlegging

I. Innledning

Etter omfattende forhandlinger mellom Kommissjonen, Europaparlamentet og Rådet ble det 22. april 2009 oppnådd enighet mellom Europaparlamentet og Rådet om utformingen av det såkalte Solvens II Direktivet (SIID). Direktivet ble i løpet av annet halvår 2009 formelt vedtatt og publisert i "Official Journal of the European Union" (17. desember 2009). Direktivet er datert 25. november 2009 og nummerert 2009/138/EC (engelsk versjon).

I dette notatet gis en overordnet oversikt over konsekvensene av SIID for det norske forsikringsregelverket. Som en første tilnærning er det utarbeidet en oversikt der det skilles mellom de artikler (bestemmelser) i SIID som i all hovedsak videreføres uendret fra de gjeldende direktiver og de artikler (bestemmelser) som er nye. Noen artikler (bestemmelser) vil uansett komme i en mellomstilling. Videre er det i noen grad skissert hvordan de nye artikler skal gjennomføres, dvs. i form av lovbestemmelser eller forskrifter.

Den sistnevnte oversikten (fordelingen mellom lov- og forskriftsbestemmelser) vil nødvendigvis måtte bli foreløpig. Dette henger bl.a. sammen med at det fremlagte SIID skal suppleres med en lang rekke gjennomføringstiltak. Kommissjonens forslag til slike gjennomføringstiltak (basert på bl.a. råd fra CEIOPS) som mest sannsynlig vil bli en kombinasjon av direktiv og forordning, vil etter gjeldende tidsplan foreligge i oktober/november 2010 og bli endelig vedtatt (etter drøftinger i EIOPC, Rådet og Parlamentet) høsten 2011. Siden SIID og gjennomføringstiltakene må ses i sammenheng, bør mandatet for Finanstilsynets arbeidsgrupper som skal utforme forslag til lov- og forskriftsendringer, være tilstrekkelig fleksibelt med hensyn til gjennomføringen av Solvens II i form av hhv. lov- og forskriftsendringer.

Et ytterligere forhold som det bør tas høyde for i arbeidet med lov- og forskriftsendringer gjelder hvilken status tilsynsmyndighetenes utfyllende retningslinjer ("Supervisory Guidance") vil få innenfor Solvens II. Hittil har forståelsen vært at disse retningslinjene ikke vil være bindende på samme måte som bestemmelsene i SIID og gjennomføringstiltakene. En mulig konsekvens av den foreslåtte endringen av tilsynsstrukturen i EU kan imidlertid bli at man istedenfor tilsynsmessige retningslinjer gitt av CEIOPS vil få tekniske standarder utarbeidet i regi av EIOPA¹ og disse standardene vil da i praksis være bindende for alle EU/EØS-stater. De tekniske standardene vil imidlertid først og fremst ha betydning for arbeidet med forskrifter.

I avsnitt II gis først en kort beskrivelse av det fremlagte Solvens II Direktivet (SIID). Deretter blir det i avsnitt III gitt en overordnet oversikt over de nye direktivbestemmelsene. En oversikt med en enkel kategorisering av alle direktivbestemmelsene er gitt i et eget vedlegg. Avsnitt IV inneholder en foreløpig vurdering av hvordan bestemmelsene fra SIID kan innarbeides i forsikringsregelverket, mens en kort oppsummering er gitt i avsnitt V.

¹ European Insurance and Occupational Pensions Authority.

II. Kort om Solvens II Direktivet og gjennomføringstiltakene

Det vedtatte Solvens II Direktivet (SIID) innebærer at i alt 14 gjeldende direktiv på forsikringsområdet har blitt slått sammen til ett direktiv som omfatter i overkant av 300 artikler. De viktigste direktivene i denne sammenheng er som følger:

- Det konsoliderte livsforsikringsdirektivet fra 2002.²
- De tre ”generasjoner” av skadeforsikringsdirektiv fra hhv. 1973, 1988 og 1992.
- Reassuransedirektivet fra 2005.
- Forsikringsgruppedirektivet fra 1998.
- Avviklingsdirektivet fra 2001.

I tillegg kommer enkelte utfyllende direktiver vedrørende bl.a. skadeforsikringsområdet og koassuranssevirkosomhet. Det er for øvrig verdt å merke seg at direktivet om forsikringsforetaks årsregnskaper og konsoliderte regnskaper fra 1991 (årsregnskapsdirektivet) ikke omfattes av SIID. Dette kan i utgangspunktet synes problematisk, idet SIID bygger på andre verddivurderingsregler (for bl.a. forsikringstekniske forpliktelser) enn det som er lagt til grunn i årsregnskapsdirektivet. Etter det Finanstilsynet kjenner til er det pr. dato (januar 2010) ikke endelig avklart hvordan dette avviket mellom SIID og årsregnskapsdirektivet skal håndteres.

Bestemmelsene i de gjeldende direktiver som ikke omfattes av det nye Solvens II-regelverket er som hovedregel videreført uten endringer i SIID – med unntak av enkelte språklige justeringer eller tilpasninger.³ Selv om over halvparten av artiklene i det nye SIID vil være mer eller mindre uendret i forhold til gjeldende direktivbestemmelser, er et samtidig slik at det først og fremst er de vanskelige bestemmelsene – ut fra både en faglig og en politisk synsvinkel – som har blitt endret gjennom SIID. Dette gjelder bl.a.

- alle sentrale bestemmelser vedrørende soliditetskrav, herunder kravene til forsikringstekniske avsetninger, kapitalkrav, kapitalelementer (ansvarlig kapital) som kan medregnes til å dekke soliditetskravene samt bestemmelser vedrørende kapitalforvaltning,
- alle bestemmelser vedrørende bl.a. organiseringen av tilsynet med forsikringsgrupper,
- sentrale bestemmelser innenfor pilar 2 og 3, herunder bestemmelser relatert til bl.a. styring og kontroll, aktuarfunksjon, tilsynsmessig overvåking (SRP), selskapenes egenverurdering av risiko og solvens (ORSA), kapitalkravstillegg (”capital add-ons”) samt innrapportering til tilsynet og offentliggjøring av informasjon mv.

Noen utfyllende kommentarer til disse bestemmelsene er gitt i kapittel III nedenfor. Innledningsvis skal det imidlertid påpekes at en av forutsetningene for arbeidet med SIID har vært at det skal tas høyde for utviklingen av de relevante regnskapsstandarder for forsikringsområdet i regi av IASB (herunder bl.a. IFRS 4 om forsikringskontrakter). Dette utgangspunktet har hatt stor betydning for utformingen av bestemmelsene vedrørende verddivurdering av tekniske avsetninger, kapitalkrav, rapporteringskrav mv.

Videre bør det i denne sammenheng nevnes at de omfattende trepartsforhandlingene mellom Kommisjonen, Parlamentet og Rådet som pågikk fra desember 2008 til april 2009, medførte enkelte vesentlige justeringer av direktivteksten:

² Det konsoliderte direktivet omfatter de tre ”generasjoner” av livsforsikringsdirektiver som opprinnelig ble vedtatt i hhv. 1979, 1990 og 1992, samt enkelte tilleggsdirektiver.

³ I Kommissjonens sjargong heter det at direktivene har blitt underlagt ”a recast” og ikke ”a complete rewriting”.

- I rammeverket for tilsynet med forsikringsgrupper har bestemmelsene som åpnet for at overskytende kapital i deler av konsernet (et selskap eller delkonsern) kan benyttes til å dekke kapitalunderskudd i andre deler av konsernet ("group support"), blitt fjernet. Imidlertid innebærer SIID fortsatt en betydelig overføring av kompetanse fra tilsynsmyndighetene i vertsstatene til tilsynsmyndigheten i hjemstaten til konsernspissen (morselskapet).
- I metoden for beregning av det partielle kapitalkravet for aksjeprisisiko har det blitt innført en symmetrisk justeringsmekanisme (også omtalt som "equity dampener"). Denne endringen innebærer at "aksjeprissjokket" vil avhenge av forholdet mellom gjeldende aksjepriser og gjennomsnittlige aksjepriser over en nærmere angitt referanseperiode. I praksis betyr dette at desto mer aksjeprisene allerede har falt i løpet av referanseperioden desto lavere prosentvis "aksjeprissjokk" skal legges til grunn ved beregningen av kapitalkravet. (Og omvendt – desto mer aksjeprisene har økt i løpet av referanseperioden, desto høyere prosentvis "aksjeprissjokk" skal legges til grunn.) Det er imidlertid lagt inn begrensninger på hvor store endringer justeringsmekanismen kan gi i standard kapitalkrav for aksjeprisisiko.⁴
- Videre åpnes det i SIID for at livsforsikringsselskaper som tegner bl.a. tjenestepensjonsforsikringer under noen nærmere angitte betingelser kan benytte en durasjonsbasert metode for beregning av det partielle kapitalkravet for aksjeprisisiko. (Metoden innebærer at "aksjeprissjokket" vil bli lavere desto høyere durasjon på de forsikringstekniske forpliktelser.)
- Når det gjelder klassifiseringen av de kapitalelementer som kan medregnes til dekning av solvenskapitalkravet (SCR) og minstekapitalkravet (MCR) har bestemmelsene om en finere inndeling i "sub-tiers" ikke blitt videreført i den endelige direktivteksten.

Parallelt med slutføringen av arbeidet med SIID har forsikringstilsynsmyndighetene i regi av CEIOPS siden utgangen av 2008 arbeidet kontinuerlig med innspill til de såkalte gjennomføringstiltakene ("implementing measures") som vil utdype de overordnede bestemmelser i SIID. I begynnelsen av november 2009 oversendte CEIOPS hovedtyngden av komiteens råd og forslag vedrørende gjennomføringstiltak til Kommisjonen etter at disse hadde blitt behandlet av CEIOPS' medlemsmøte i slutten av oktober 2009. Disse rådene var basert på i alt 36 konsultasjonsdokumenter som hadde vært på høring i den europeiske forsikringsnæringen. Konsultasjonsdokumentene (og de endelige rådene fra CEIOPS) dekker en lang rekke sentrale aspekter ved bestemmelsene i SIID som er nye i forhold til de gjeldende direktiver (parentesen angir antall konsultasjonsdokumenter):

- tekniske avsetninger (11)
- kapitalelementer/ansvarlig kapital (2)
- verddivurdering av eiendeler og andre forpliktelser (1)
- solvenskapitalkravet (11)
- minstekapitalkravet (1)
- interne modeller (2)
- pilar 2 og 3 (5)
- forsikringsgrupper (3)

⁴ For forsikringsselskaper som har plassert en stor andel av eiendelene i aksjer, vil dette alternativet ha stor betydning for det beregnede kapitalkravet og det hevdes at den alternative beregningsmetoden vil kunne bidra til å redusere eventuelle prosykliske effekter i det samlede kapitalkravet.

En oversikt over de problemstillinger/temaer som behandles i disse konsultasjonsdokumentene (og de endelige rådene fra CEIOPS) er gitt i vedlegg 1.

I tillegg er det utarbeidet ytterligere 18 konsultasjonsdokumenter som vil bli behandlet av CEIOPS' medlemsmøte i slutten av januar 2010 etter å ha vært på høring i 4. kvartal 2009. En stor del av disse konsultasjonsdokumentene gjelder tekniske aspekter ved beregningen av solvenskapitalkravet, herunder kalibreringen av enkelte delmoduler (stipulering av parameterverdier).

Selv om de forannevnte konsultasjonsdokumenter varierer betydelig i omfang og detaljeringsgrad, synes det klart at gjennomføringstiltakene samlet sett vil bli meget omfattende. Det legges imidlertid til grunn at disse tiltakene først og fremst vil komme til å gjelde bestemmelser som skal tas inn i forskriftsverket og i mindre grad vil berøre de SII-bestemmelser som skal nedfelles i forsikringsvirksomhetsloven og eventuelt andre lover som gjelder for forsikringsselskapene. I denne forbindelse må det også avklares om den delen av gjennomførings-tiltakene som gis i form av en kommisjonsforordning uansett må innarbeides i det norske forsikringsregelverket (dvs. at det lovteknisk sett ikke er noen forskjell mellom direktiv og forordning).

Når det gjelder arbeidet med tilsynsmyndighetenes utfyllende retningslinjer ("supervisory guidance"), vil dette først bli igangsatt i 2010. I arbeidet med CEIOPS' innspill til gjennomføringstiltak har det imidlertid en rekke ganger dukket opp problemstillinger der det vises til grensdragningen mellom disse tiltakene (på nivå 2) og de tilsynsmessige retningslinjene på nivå 3. Dette kan tyde på at også de tilsynsmessige retningslinjene samlet sett kan bli omfattende. I denne sammenheng skal det for øvrig bemerkes at den planlagte endringen i tilsynsstrukturen i EU kan medføre at også de utfyllende tilsynsmessige retningslinjer i praksis blir bindende, jf. avsnitt I foran.

III. En oversikt over de nye direktivbestemmelser

I Kommisjonens opprinnelige direktivforslag fra juli 2007 (oppdatert i februar 2008) er det i en innledende forklaring ("Explanatory Memorandum") gitt en relativt detaljert oversikt over de bestemmelser som er nye eller vesentlig justert i forhold til de gjeldende direktiver. Denne oversikten utgjør imidlertid ikke en del av direktivet og er ikke innarbeidet i fortalen til den endelige direktivteksten (av 25. november 2009). Oversikten kan likevel være et nyttig utgangspunkt for arbeidet med kartlegging av konsekvensene av SIID for det norske forsikringsregelverket.

I oversikten skilles det mellom følgende hovedgrupper av nye bestemmelser:⁵

- (1) De kvalitative soliditetskrav og (overordnede) krav til forsikringstilsynet, dvs. regler vedrørende pilar 2.

Det vises i denne sammenheng bl.a. til bestemmelsene vedrørende formålet med og generelle prinsipper for tilsynet med forsikringsselskaper og kravene til forsikringstilsynets kompetanse. Videre vises det til bestemmelsene vedrørende prosessene for gjennomføring av den tilsynsmessige kontroll og overvåkning (SRP) samt tilsyns-

⁵ Hovedgruppene av bestemmelser er listet opp i samme rekkefølge som i oversikten gitt i "Explanatory Memorandum", selv om rekkefølgen ikke samsvarer med omfanget (og viktigheten) av de nye bestemmelsene i SIID.

myndighetens kompetanse til å pålegge selskapsspesifikke kapitalkrav (kapitalkravstillegg eller "capital add-ons") i særlige tilfeller, jf. tabell 1.

De to sistnevnte typer av bestemmelser vil i praksis være nært knyttet til de kvantitative soliditetskrav under pilar 1 – et forhold som må hensyntas i det videre arbeidet med gjennomføring av SIID i det nasjonale regelverket.

Tabell 1. Tilsynsmyndigheter og alminnelige bestemmelser, inkl. pilar 2 bestemmelser. Nye artikler i Avdeling I, Kapittel III i SIID.

Artikler i SIID	Bestemmelsenes innhold
27	Hovedformål med tilsynet ¹⁾
28	Finansiell stabilitet og prosyklikalitet ¹⁾
29	Generelle tilsynsprinsipper ²⁾
31	Gjennomsiktighet og ansvarlighet ²⁾
34	Generell tilsynsfullmakt ²⁾
35	Opplysninger som skal fremskaffes for tilsynsformål
36	Prosess for tilsynsmessig oversyn (SRP)
37	Kapitalkravstillegg
38	Tilsyn med utkontrakterte funksjoner og aktiviteter

1) Bestemmelsen skal ikke gjennomføres direkte.

2) Deler av bestemmelsen skal gjennomføres.

- (2) Bestemmelser vedrørende styring og kontroll i vid forstand ("system of governance"), dvs. de regler innenfor pilar 2 som først og fremst er rettet mot tilsynsenhetene. Disse bestemmelsene omfatter bl.a. overordnede krav til selskapenes administrative ledelse ("management") samt bestemmelser vedrørende egnethet og omdømme ("fit and proper"), selskapenes risikohåndtering, selskapenes egenvurdering av risiko og solvens (ORSA) og den utkontrakterte delen av selskapenes virksomhet, jf. tabell 2. Også når det gjelder bestemmelsene vedrørende ORSA kan det hevdes at disse i praksis vil være nært knyttet til de kvalitative soliditetskravene under pilar 1.
- (3) Krav vedrørende rapportering til tilsynsmyndighetene (for tilsynsformål) samt krav til offentlig rapportering (rettet mot brukerne av forsikringsregnskaper ("publikum")), dvs. regler vedrørende pilar 3, jf. igjen tabell 2.

Tabell 2. Vilkår for utøvelse av virksomhet, inkl. pilar 2 og pilar 3 bestemmelser. Nye artikler i Avdeling I, Kapittel IV i SIID.

Artikler i SIID	Bestemmelsenes innhold
40	Administrasjonens og ledelsens ansvar
41, 42 og 43	Generelle krav til ledelsen, inkl. krav til egnethet og omdømme
44 og 45	Risikostyring og egenvurdering av risiko og solvens (ORSA)
46 og 47	Internkontroll og internrevisjon
48	Aktuarfunksjon
49	Utkontraktering
51 og 53–56	Rapport om solvens og finansiell situasjon (opplysningsplikt)

- (4) En generell bestemmelse vedrørende behovet for å påskynde konvergens av tilsynsmessig praksis i EU/EØS-landene.
Denne bestemmelsen (direktivets artikkel 71) er svært generelt utformet, men den innledende forklaringen til det opprinnelige direktivforslaget gir noen hint om hvilke forhold som bestemmelsen i praksis er ment å dekke.
- (5) De kvantitative soliditetskravene, dvs. (alle) bestemmelser vedrørende pilar 1.
I praksis medfører SIID at alle kvantitative soliditetskrav som forsikringsselskap med hovedsete innenfor EU/EØS må tilfredsstille, blir vesentlig endret sammenliknet med de gjeldende soliditetskrav (Solvens I), noe som igjen henger sammen med den underliggende forutsetningen om ”realistisk” verdivurdering (IFRS-tilpasning).
Når det gjelder pilar 1 innenfor Solvens II-regelverket omfatter denne følgende hovedgrupper/-typer av soliditetsregler, jf. også tabell 3 nedenfor:
- bestemmelser vedrørende verdivurderingsstandarder for eiendeler og forpliktelser,
 - bestemmelser vedrørende beregning av krav til de tekniske avsetninger (beste estimat og risikomargin),
 - bestemmelser vedrørende klassifisering og beregning av kapitalelementer (ansvarlig kapital) samt bestemmelser om medregning av de ulike kapitalelementer til dekning av hhv. SCR og MCR,
 - bestemmelser vedrørende beregning av solvenskapitalkravet (SCR), herunder også overordnede regler for selskapenes bruk av interne modeller i disse beregningene,
 - bestemmelser vedrørende beregning av minstekravet til kapital (MCR),
 - bestemmelser om selskapenes investeringer (i all hovedsak basert på det såkalte ”prudent person”-prinsippet eller forsiktighetsprinsippet).⁶

Tabell 3. Regler for verdivurdering av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler. Nye artikler i Avdeling I, Kapittel IV i SIID.

Artikler i SIID	Bestemmelsenes innhold
75	Verdivurdering av eiendeler og forpliktelser
76–85	Regler for tekniske avsetninger
87–91, 93–96 og 98	Regler for beregning og klassifisering av ansvarlig kapital
100–110	Beregning av solvenskapitalkravet med standardformelen
112–126	Beregning av solvenskapitalkravet med interne modeller
128, 129 og 131	Beregning av minstekapitalkravet
132–134	”Prudent person”-prinsippet for investeringer

- (6) Bestemmelser vedrørende tilsynet med forsikringsgrupper, herunder bl.a. (jf. tabell 4)
- bestemmelser om anvendelsesområdet mv.,
 - bestemmelser om konsernets finansielle situasjon, som omfatter bl.a. bestemmelser om solvensberegninger, risikokonsentrasjon og konserninterne transaksjoner samt risikostyring og internkontroll,

⁶ Disse bestemmelsene er plassert i kapitlet som omhandler de kvantitative soliditetsreglene, men gjelder strengt tatt problemstillinger innenfor pilar 2.

- tiltak for å lette/fremme konserntilsynet (inkl. de kontroversielle bestemmelser om overføring av kompetanse til tilsynsmyndigheten i hjemstaten til morselskapet),
- tilsyn med konserner der morselskapet er etablert utenfor EU/EØS.

Tabell 4. Tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak i et konsern.
Nye artikler i Avdeling III i SIID.

Artikler i SIID	Bestemmelsenes innhold
212–217	Definisjoner, anvendelsestilfeller, virkeområde og nivåer
218 og 219	Tilsyn med konsernsolvens og beregningshyppighet
220–224	Valg av beregningsmetode og allmenne prinsipper
225–229	Anvendelse av beregningsmetodene
230–233	Alternative metoder, intern modell og kapitalkravstillegg
235–243	Tilsyn med konsernsolvens
244 og 245	Tilsyn med risikokonsentrasjon, konserninterne transaksjoner
246	Tilsyn med ledelsessystemer (risikostyring og internkontroll)
247–259	Tiltak for å lette konserntilsynet
260–264	Bestemmelser vedr. morselskap etablert i ”tredjestater” og samarbeid med tilsynsmyndighetene i disse statene
265 og 266	Bestemmelser vedr. forsikringsholdingsselskap for ”blandet virksomhet”

Majoriteten av de nye bestemmelsene i SIID gjelder de kvantitative soliditetskrav og bestemmelsene vedrørende tilsynet med forsikringsgrupper, jf. punktene (5) og (6) over. Bestemmelsene vedrørende kvantitative soliditetskrav er nedfelt i kapittel VI under direktivets avdeling I og utgjør i alt ca. 60 artikler, mens bestemmelsene vedrørende tilsynet med forsikringsgrupper er nedfelt i direktivets avdeling III og utgjør i alt 55 artikler.

I tillegg til de nye bestemmelser som er oppsummert under punktene (1)–(6) over, inneholder SIID nye bestemmelser eller vesentlig justerte bestemmelser på et par andre områder. Dette gjelder bestemmelsene angående forsikringsselskap og gjenforsikringsselskap som ikke oppfyller kravene til tekniske avsetninger, SCR eller MCR⁷ samt nye bestemmelser vedrørende gjenforsikring (finansiell reassuranse og SPV-er)⁸. Videre er det enkelte bestemmelser som i større eller mindre grad vil kreve oppdatering av det norske regelverket for eksempel som følge av referanser til de nye kapitalkravene (SCR og MCR) eller språklige justeringer av bestemmelsens ordlyd.

En fullstendig oversikt over alle artiklene i SIID, herunder også en enkel kategorisering av disse med hensyn til status for gjennomføring i nasjonalt regelverk, er gitt i vedlegg 2.

⁷ Jf. kapittel VII i avdeling I.

⁸ Jf. kapittel IV i avdeling II.

IV. En oversikt over viktige konsekvenser for norsk forsikringslovgivning

Det fremgår av oversiktene gitt i avsnitt III at gjennomføringen av SIID vil få størst virkning for følgende deler av det norske forsikringsregelverket:

- alle kvantitative soliditetskrav (beregning av tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, SCR og MCR),
- alle sentrale bestemmelser vedrørende tilsynet med forsikringsgrupper samt
- en rekke av bestemmelsene vedrørende pilar 2 og pilar 3.

Til sammen utgjør dette anslagsvis 125–150 av artiklene i SIID. I tillegg kommer konsekvensene av gjennomføringstiltakene som vil bli utarbeidet med utgangspunkt i bl.a. de mer enn 50 rådene (basert på like mange konsultasjonsdokumenter) som CEIOPS har oversendt eller er i ferd med å oversende til Kommisjonen.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan de nye bestemmelsene i SIID skal fordeles mellom nye og/eller endrede bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven (eller andre relevante lover) og nye og/eller endrede forskrifter, kan et hensiktsmessig utgangspunkt være at ”bare” overordnede bestemmelser skal innarbeides i loven. Det skal imidlertid presiseres at selv om man legger dette prinsippet til grunn, vil antakelig et betydelig antall av de nye bestemmelser i SIID være ”kandidater” for innarbeiding i loven. Videre vil mange av konsultasjonsdokumentene lede til prinsippbaserte gjennomføringstiltak, noe som isolert tilsier at disse like gjerne kan innarbeides i forsikringsvirksomhetsloven som gjennomføres i form av (nye) forskrifter.

Når det gjelder de mer detaljerte bestemmelser (for eksempel de tekniske aspekter ved reglene for tekniske avsetninger og kapitalkrav eller de detaljerte bestemmelsene vedrørende pilar 2 og 3), legges det i utgangspunktet til grunn at disse skal gjennomføres i form av nye eller revideerte forskrifter.

Nedenfor blir det – for hvert av de tre forannevnte områder der SIID vil få størst virkning – skissert hvilke av bestemmelsene som det kan være hensiktsmessig å få innarbeidet i forsikringsvirksomhetsloven. Det blir imidlertid i liten grad vurdert i hvilken grad gjennomføringstiltakene bør innarbeides i loven, siden det foreløpig ikke foreligger noe utkast til direktiv og/eller forordning vedrørende disse tiltakene. Derimot blir det i noen tilfeller antydning av de gjeldende forskrifter som må endres eller erstattes.

Det skal presiseres at kommentarene nedenfor vedrørende konsekvensene for det norske forsikringsregelverket utgjør en høyst foreløpig vurdering. Det legges opp til at de mer detaljerte vurderinger skal foretas av arbeidsgruppene som nedsettes for å lage utkast til endringer av de aktuelle lovbestemmelser samt nye forskrifter. Kommentarene nedenfor bør følgelig ikke være bindende for arbeidsgruppene og gruppenes mandat bør være tilstrekkelig fleksibelt med hensyn til å komme med forslag til hvordan de nye direktivbestemmelsene skal innarbeides i hhv. forsikringsvirksomhetsloven (og andre relevante lover) og forskrifter gitt med hjemmel i loven(e).

Kort om konsekvenser for de kvantitative soliditetskravene

Kapitlet i SIID som dekker de kvantitative soliditetskravene (artiklene 75–134) omfatter flere overordnede bestemmelser som med fordel kan innarbeides i forsikringsvirksomhetsloven.

Noen eksempler på artikler vedrørende tekniske avsetninger som muligens bør innarbeides i loven er følgende:

- Den generelle bestemmelsen om verdivurdering av eiendeler og gjeld (artikkel 75).
- De generelle bestemmelsene om tekniske avsetninger (artikkel 76, nr. 2, 3 og 4).
- De overordnede bestemmelsene om beregning av tekniske avsetninger (artikkel 77, nr. 1, 2 (delvis), 3, 4 (delvis) og 5 (delvis)).
- Bestemmelsen om beregning av gjenforsikringseiendeler mv. (artikkel 81).

For øvrig er det verdt å merke seg at SIID sammen med gjennomføringstiltakene vil medføre omfattende endringer i det norske regelverket for tekniske avsetninger i både livsforsikring og skadeforsikring. Dette gjelder både lovens §§ 9-15, 9-16, 9-18 og 9-21 (livsforsikring) og § 12-2 (inkl. de endringer som er foreslått i NOU 2008: 20 om skadeforsikringsselskapenes virksomhet) og forskriftene gitt med hjemmel i disse lovbestemmelsene.

Når det gjelder ansvarlig kapital kan en løsning være å videreføre en bestemmelse tilsvarende lovens § 6-3 annet ledd bokstav b og innarbeide alle bestemmelsene i SIID vedrørende ansvarlig kapital (artiklene 87–91, 93–96 og 98) i nye forskrifter om definisjon, klassifisering og beregning av ansvarlig kapital. Et alternativ kan muligens være å innarbeide de overordnede bestemmelsene gitt ved artiklene 87–89 i loven.

Det synes naturlig at de overordnede bestemmelsene om solvenskapitalkravet innarbeides i loven. Dette gjelder bl.a.

- bestemmelsen om at tillatte kapitalelementer skal dekke solvenskapitalkravet (artikkel 100, første ledd),
- bestemmelsen at solvenskapitalkravet skal beregnes ved hjelp av standardformelen eller en intern modell (artikkel 100, annet ledd),
- bestemmelsen om hvilke forutsetninger beregningen av solvenskapitalkravet skal bygge på, herunder hvilke risikoer som skal dekkes av dette kravet (artikkel 101) samt
- bestemmelsen om beregningshyppighet (artikkel 102).

De øvrige bestemmelsene vedrørende beregningen av solvenskapitalkravet ved hjelp av standardformelen (artiklene 103–110) er såpass tekniske at det synes mest hensiktsmessig å innarbeide disse (sammen med en lang rekke gjennomføringstiltak) i form av nye forskrifter. Tilsvarende gjelder for bestemmelsene vedrørende beregning av solvenskapitalkravet ved hjelp av interne modeller (artiklene 112, 113 og 115–126), muligens med unntak av enkelte av de mer overordnede bestemmelsene om adgangen til å benytte interne modeller (for eksempel artikkel 112 nr. 1 og 2).

Også når det gjelder minstekapitalkravet bør de overordnede bestemmelsene gitt ved bl.a. artikkel 128 og 129 (delvis) innarbeides i loven. For øvrig er bestemmelsene av teknisk karakter og bør derfor innarbeides i form av en ny forskrift (sammen med gjennomførings-tiltakene).

Bestemmelsene om solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet som antydes innarbeidet i loven bør også ses i sammenheng med bestemmelsene gitt ved artikkel 138 og 139 vedrørende konsekvensene av brudd på disse kravene. Siden et brudd på minstekapitalkravet kan medføre at det aktuelle selskapet fratras konsesjonen og må avvikles, bør det spesielt vurderes om bestemmelsen gitt ved artikkel 139 skal innarbeides i loven.

Det skal ellers nevnes at gjennomføringen av bestemmelsene i SIID om solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav innebærer at det gjeldende kapitaldekningsregelverket (Basel I anvendt på forsikringselskaper) og solvensmarginregelverket må avvikles, jf. forsikringsvirksomhetslovens §§ 6-3 og 6-4 med tilhørende forskrifter.

Når det gjelder overgangen til det såkalte ”prudent person”-prinsippet for kapitalforvaltning bør det vurderes om forsikringsvirksomhetslovens § 6-4 er forenlig med artiklene 132 og 133 i SIID. De øvrige bestemmelser om investeringer/eiendeler må antakelig gjennomføres i form av en ny forskrift, idet plasseringsbegrensningene i de gjeldende kapitalforvaltningsforskrifter ikke er i samsvar med ”prudent person”-prinsippet.

Kort om konsekvenser for bestemmelsene tilsynet med forsikringsgrupper

Direktivets bestemmelser om tilsynet med forsikringsgrupper innebærer vesentlige endringer i forhold til dagens regler om supplerende tilsyn med forsikringsgrupper, og mange bestemmelser vil direkte influere på utførelsen av solotilsynet med forsikringsselskaper som er en del av en forsikringsgruppe. For hver forsikringsgruppe skal det utnevnes en gruppetilsynsmyndighet (”group supervisor”) som normalt vil være morselskapets tilsynsmyndighet. Denne tilsynsmyndigheten vil ha hovedansvaret for alle aspekter av gruppetilsynet, herunder solvens, konserninterne transaksjoner, risikokonsentrasjoner, risikostyring og internkontroll. For å sikre et effektivt tilsyn med forsikringsgrupper er det blant annet foreslått regler om plikt til utveksling av informasjon mellom tilsynsmyndigheter og om konsultasjon før viktige avgjørelser treffes.

Når det gjelder solvensreglene stilles det krav om at det skal beregnes et solvenskapitalkrav for hele forsikringsgruppen. Som hovedregel skal konsolideringsmetoden benyttes, noe som også er lagt til grunn i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 og forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis. Det er imidlertid åpnet for å benytte fradrag- og sammenleggingsmetoden i tilfeller hvor konsolideringsmetoden ikke er anvendelig. Det bør i denne sammenheng vurderes om finansieringsvirksomhetslovens § 2a-9 med tilhørende forskrift fortsatt er dekkende for bestemmelsene om et forsikringskonserns finansielle stilling gitt ved artiklene 218–233 i SIID samt de relevante gjennomføringstiltak.

Plikten til å rapportere vesentlige konserninterne transaksjoner i forsikringsgrupper som følger av forsikringsgruppedirektivet er foreslått videreført, og i tillegg skal det rapporteres om vesentlige risikokonsentrasjoner på gruppenivå. Slike rapporter skal gis til gruppetilsynsmyndigheten. Gruppetilsynsmyndigheten har også ansvaret for å føre tilsyn med ledelses-systemet (risikostyring, internkontroll, rapportering mv.), hvor reglene som gjelder på solonivå skal gis tilsvarende anvendelse på gruppenivå. Det bør imidlertid også her vurderes om de relevante bestemmelser i finansieringsvirksomhetsloven fortsatt er dekkende.

De øvrige bestemmelsene i SIID vedrørende tilsynet med forsikringsgrupper, herunder tiltakene for å lette konserntilsynet, fremstår som relativt komplekse og det er ikke alltid helt opplagt om bestemmelsene skal gjennomføres direkte eller gjennom f.eks. de ulike kollegia av tilsynsmyndigheter. En mulig fremgangsmåte i denne sammenheng kan derfor være å se gjennomføringen av direktivbestemmelsene i sammenheng med de foreslåtte gjennomføringstiltakene (jf. bl.a. CEIOPS’ konsultasjonsdokument vedrørende samarbeid og kollegium av tilsynsmyndigheter).

Kort om konsekvensene av de nye bestemmelser vedrørende pilar 2

De nye bestemmelser vedrørende pilar 2 gjelder dels regler rettet mot tilsynsmyndigheten og tilsynsprosessen, dels bestemmelser rettet mot styring og kontroll i selskapet.

De foreløpige vurderinger av reglene rettet mot tilsynsmyndigheten og tilsynsprosessen kan oppsummeres som følger (jf. artiklene 34–38 i SIID):

- Artikkel 34 stiller krav om at Kredittilsynet skal kunne treffe vedtak som retter seg direkte mot personer som inngår i selskapets ledelse. Artikkel 35 sier at også eksterne aktuarer og revisorer⁹ må pålegges opplysningsplikt til Kredittilsynet. Det er noe mer uklart om det samme gjelder for forsikringsformidlere/forsikringsmeglere.
- Artikkel 36 stiller detaljerte/presise krav til tilsynsmyndigheten og tilsynsprosessen. Det er som ledd i gjennomføringen av det risikobaserte tilsyn for banker (Basel II) gitt supplerende og tildels overlappende regler om pålegg og retting i finansieringsvirksomhetslovens § 2-9d i forhold til de fullmakter kredittilsynsloven gir. En tilsvarende løsning bør kunne benyttes ved gjennomføringen av SIID.
- Når det gjelder direktivforslagets regler om at tilsynsmyndigheten skal kunne pålegge selskapet et kapitalkravstillegg ("capital add-on"), kan det vises til at også kredittilsynsloven inneholder en hjemmel til å pålegge en tilsynsenhet et høyere kapitalkrav, men loven fastsetter ingen eksplisitte kriterier for bruk av denne fullmakten. I artikkel 37 i SIID er det imidlertid gitt restriksjoner for bruk av et slikt pålegg, og det er derfor mye som taler for at begrensningen i bruk av en slik fullmakt må fremgå av regelverket.
- Artikkel 38 som regulerer tilsynet med utkontraktert virksomhet og oppdragstaker i den sammenheng, har bl.a. regler som innebærer at Norge som hjemsted for oppdragstakere for selskap i andre land, må gi hjemlandsmyndigheten til dette selskap rett til å gjennomføre tilsyn hos oppdragstaker her i landet. Dette krever at det gis nærmere regler i lov som ledd i gjennomføringen av disse bestemmelser, da de også gjelder oppdragstakere som ikke er under tilsyn.

Når det gjelder reglene som rettes mot styring og kontroll i selskapet, kan det gis følgende foreløpige vurderinger (jf. artiklene 41–49 i SIID):

- SIID artikkel 41 med generelle krav til selskapenes ledelse og artikkel 44 om risikostyring er delvis dekket av gjeldende regelverk som for eksempel Kredittilsynets forskrift 22. september 2008 om risikostyring og internkontroll, kapittel 2 i kapitalforvaltningsforskriftene, Banklovkommisjonens forslag til nye lovregler for skadeforsikrings-selskapene om risikostyring og overordnet kapitalforvaltning samt i finansieringsvirksomhetslovens § 2-9 annet ledd som i prinsippet også gjelder for forsikringsselskaper.
- Det er som ledd i gjennomføringen av risikobasert tilsyn for banker (Basel II) gitt regler i finansieringsvirksomhetslovens § 2-9 som i hovedsak svarer til de generelle ledelseskrav i artikkel 41 (med noen forbehold).
- I likhet med hva som gjelder for bankdirektivenes regler (Basel II) kjennetegnes imidlertid direktivforslaget av at det inneholder mer detaljerte regler enn det som er nedfelt i det norske regelverket. For banker inneholder finansieringsvirksomhetslovens §§ 2-9 til

⁹ Disse er også i dag underlagt opplysningsplikt.

2-9d og kapittel 47 i kapitalkravsforskriften¹⁰ mer detaljerte krav til selskapets risikostyring, jf. forskriften om risikostyring og internkontroll¹¹ der det fremgår at foretak som oppfyller regelverket basert på Basel II skal anses å ha oppfylt tilsvarende krav som følger av denne forskriftens § 6. Denne regelverksteknikken bør kunne benyttes også for forsikring.

- Regelverket i artikkel 42 om krav til egnethet og hederlighet av personer i selskapets ledelse og andre personer i nøkkelposisjoner i selskapet er i hovedsak ikke dekket i gjeldende lovgivning. Gruppen av personer som reguleres er utvidet i forhold til gjeldende regler og det kreves en formell meldepliktsordning når nye personer går inn i posisjoner som nevnt og i visse tilfelle også når noen går ut av rollen.
- Regelverket i artikkel 45 om selskapets egenvurdering av risiko og solvens(kapital) (ORSA) må gjennomføres ved lov og forskrifter.
- Artikkel 46 om internkontroll dekkes i stor grad av forskriften om risikostyring og internkontroll, men direktivet er også her mer detaljert og eksplisitt og krever ytterligere gjennomføring i norsk regelverk.
- Kravet om internrevisjon i forskrift om risikostyring og internkontroll gjelder ikke for forsikringsselskap. Artikkel 47 må derfor også gjennomføres ved regler i lov eller forskrift.
- Artikkel 48 om aktuarfunksjonen avviker fra det norske regelverket om aktuar. Gjeldende regelverk om aktuar er gitt i forskrift til forsikringsvirksomhetsloven. Det er grunn til å regne med at den norske ordning med godkjent ansvarshavende aktuar kan beholdes men det nærmere regelverk om aktuarens oppgaver og ansvar og plikter må revideres.
- Hovedprinsippene i artikkel 49 om utkontraktering samsvarer med bestemmelsen om utkontraktering i Kredittilsynets forskrift om styring og internkontroll, men reglene gitt ved SIID er mer detaljerte og det er derfor nødvendig å foreta noen endringer eller suppleringer også i de regler som er innført i internkontrollforskriften.

Kort om konsekvensene av de nye bestemmelser vedrørende pilar 3

Pilar 3 omfatter regler om selskapenes opplysningsplikt overfor offentligheten og tilsynsmyndighetene, jf. artiklene 35 og 51 i SIID.

Artikkel 35 om rapportering til tilsynsmyndighetene kan gjennomføres innenfor rammen av tilsynsloven § 3 andre ledd som gir Kredittilsynet en generell hjemmel til å innhente nødvendige opplysninger fra selskapene. Praksis er at Kredittilsynet selv utarbeider nærmere regler om dette. Pilar 3 vil i første rekke innebære en vesentlig omlegging av rapporteringsinnhold, -format og -frekvens og berøre en rekke av de eksisterende rapportene som selskapene sender inn (FORT, aktuarrapporter, solvensmarginrapporter mv.).

Artikkel 51 stiller økte krav til selskapenes offentliggjøring av informasjon. For finansinstitusjoner utenom forsikringsselskaper inneholder finansieringsvirksomhetsloven § 2-9c krav til selskapenes offentliggjøring av informasjon med nærmere regler angitt i kapitalkravsforskriften. En tilsvarende løsning bør kunne gjennomføres for forsikringsselskapene.

¹⁰ Forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften).

¹¹ Forskrift 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll.

V. Oppsummering og forslag til videre arbeid

Gjennomgangen i avsnittene III og IV samt vedleggene 1 og 2 viser at Solvens II Direktivet og gjennomføringstiltakene samlet sett vil medføre omfattende endringer i det norske regelverket for forsikringselskaper. Imidlertid vet man foreløpig lite om hvordan strukturen på gjennomføringstiltakene vil bli (herunder hvordan disse vil bli fordelt mellom direktivbestemmelser og kommisjonsforordninger), siden Kommisjonen fortsatt er i startfasen med hensyn til dette arbeidet.

Resultatet av kartleggingsarbeidet som det er redegjort for i foreliggende notat må derfor anses som foreløpig og relativt overordnet. Kartleggingen av konsekvensene av SIID og gjennomføringstiltakene må videreføres som en del av oppgaven for arbeidsgruppene som skal nedsettes for å utarbeide forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven (og andre relevante lover) samt forslag til revisjon av gjeldende forskriftsverk og utarbeiding av nye forskrifter på de områder som omfattes av Solvens II.

Avslutningsvis skal det nevnes at det legges opp til at forsikringsnæringen vil bli involvert i det videre arbeidet med gjennomføringen av Solvens II gjennom etableringen av en referansegruppe med deltakelse fra bransjeorganisasjoner og enkeltselskaper, jf. erfaringene fra arbeidet med gjennomføringen av Basel II i norsk rett.

VEDLEGG 1

CEIOPS' konsultasjonsdokumenter vedrørende gjennomføringstiltakene

I tabell A nedenfor gis en oversikt over problemstillingene som tas opp i de 36 konsultasjonsdokumentene som CEIOPS sendte på høring i to runder (hhv. i slutten av mars og begynnelsen av juli 2009). CEIOPS' råd vedrørende disse problemstillingene ble oversendt Kommissjonen i begynnelsen av november 2009. I tabellen er konsultasjonsdokumentene ordnet etter de tema/problemstillinger som tas opp, men i tillegg gis en referanse til nummeret på de enkelte konsultasjonsdokumentet.¹² Av praktiske grunner blir det referert til nummeret på konsultasjonsdokumentene. I det videre arbeidet med gjennomføringen av SIID må det imidlertid tas utgangspunkt i de endelige rådene fra CEIOPS.¹³

Tabell A. Gjennomføringstiltakene – CEIOPS' konsultasjonsdokumenter (1. og 2. runde).

Tema/problemstilling	Dok. nr.
<i>Tekniske avsetninger:</i>	
Metoder og statistiske teknikker for beregning av beste estimat	26
Beste estimat	39
Risikomarginen	42
Beregning av tekniske avsetninger under ett	41
Risikofri rente	40
Segmentering (inndeling i bransjer og homogene risikogrupper)	27
Justering pga. motparters mislighold (betalingsvansker/konkurs)	44
Standarder for datakvalitet	43
Forenklinger	45
Behandling av fremtidige premier	30
Forutsetninger vedrørende fremtidige ledelseshandlinger/-tiltak	32
<i>Verdivurdering:</i>	
Verdivurdering av eiendeler og "andre" forpliktelser	35
<i>Kapitalelementer (ansvarlig kapital):</i>	
Klassifisering og tillatte kapitalelementer	46
Kriterier for tilsynsmessig godkjenning av supplerende kapitalelementer	29
<i>Solvenskapitalkravet – standardformelen:</i>	
Markedsrisiko	47
Tegningsrisiko – skadeforsikring	48
Tegningsrisiko – livsforsikring	49
Tegningsrisiko – helseforsikring	50

¹² Alle konsultasjonsdokumenter er lagt ut på CEIOPS' hjemmesider, jf. følgende lenke:
<http://www.ceiops.eu/content/view/14/18/>.

¹³ De endelige rådene er også lagt ut på CEIOPS' hjemmesider, jf. følgende lenke:
<http://www.ceiops.eu/content/view/17/21/>.

Tabell A. Gjennomføringstiltakene – CEIOPS' konsultasjonsdokumenter (forts.).

Tema/problemstilling	Dok. nr.
<i>Solvenskapitalkravet – standardformelen (forts.):</i>	
Motpartsrisiko	28 og 51
Operasjonell risiko	53
Medregning av effektene av finansielle teknikker for risikoreduksjon	31
Risikoreduksjon som følge av reassuranse	52
Tapsabsorberende evne til de tekniske avsetninger	54
”Special Purpose Vehicles”	36
<i>Solvenskapitalkravet – Interne modeller:</i>	
Prosedyrer for godkjenning en intern modell	37
Tester og standarder for godkjenning av interne modeller	56
<i>Minstekapitalkravet:</i>	
Beregning av minstekapitalkravet	55
<i>Pilar 2:</i>	
Kapitalkravstillegg (”capital add-ons”)	57
Ledelsessystemer	33
Gjennomsiktighet og ansvarlighet	34
Avlønningssystemer	59
<i>Pilar 3:</i>	
Rapportering til tilsynsmyndigheten og offentliggjøring	58
<i>Tilsyn med forsikringsgrupper:</i>	
Vurdering av konsernsolvens	60
Konserninterne transaksjoner og risikokonsentrasjon	61
Samarbeid og kollegium av tilsynsmyndigheter	62

Et flertall av dokumentene i den tredje konsultasjonsrunden behandler problemstillinger knyttet til beregningen av solvenskapitalkravet (SCR) og minstekapitalkravet (MCR), herunder:

- fastsettelse av korrelasjonsparametere for de enkelte moduler i standardformelen for SCR, herunder prosedyrer for oppdatering av disse parametrene,
- kalibrering av modulen for markedsrisiko og de tre modulene for tegningsrisiko (skadeforsikring, livsforsikring og helseforsikring) i standardformelen for SCR,
- utforming og kalibrering av delmodulen for aksjepriserisiko (symmetrisk justeringsmekanisme og durasjon av forsikringsforpliktelsene),
- kalibrering av katastroferisiko,
- kalibrering av MCR,
- bruk av selskapsspesifikke parametre ved beregning av SCR,
- håndtering av såkalte ”ring fenced funds”,
- håndtering av kapitalinteresser,
- partielle interne modeller for beregning av SCR.

De øvrige problemstillinger som har blitt behandlet i den tredje runden kan kort oppsummeres som følger:

- forenklinger av metodene for beregning av tekniske avsetninger og solvenskapitalkravet,
- kvantitative grenser for elementer som tillates medregnet i ansvarlig kapital,
- forsikringskonsern med sentralisert risikostyring,
- forlengelse av perioden som et selskap trenger for å rette opp brudd på SCR.

CEIOPS' endelige råd basert på disse konsultasjonsdokumentene vil bli oversendt Kommissjonen i begynnelsen av februar 2010.

VEDLEGG 2

En oversikt over alle artikler i Solvens II Direktivet ("rammedirektivet")

Hovedformålet med dette vedlegget er å gi en oversikt over status for alle artikler i Solvens II Direktivet (SIID) med hensyn til kravet om gjennomføring i det norske forsikringsregelverket. I denne sammenheng er et klart flertall av artiklene klassifisert som enten "er gjennomført" eller "må gjennomføres". I tillegg er det benyttet enkelte "blandede" kategorier for klassifisering av artiklene, herunder:

- må gjennomføres (ved behov)
- må delvis gjennomføres
- er delvis gjennomført
- noen justeringer må gjennomføres
- må oppdateres/vurderes

Videre er det i noen tilfeller vist til at den aktuelle artikkel ikke er (direkte) relevant for Norge (dvs. for gjennomføring det norske forsikringsregelverket). Artiklene der det kun vises til at Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak, er ikke klassifisert.

I oversikten er det også referert til enten artikkel 309 (gjennomføring) eller artikkel 311 (ikrafttreden) i SIID, der artikkel 309 inneholder en opplisting av artikler (bestemmelser) som skal gjennomføres som følge av SIID, mens artikkel 311 inneholder en opplisting av artikler (bestemmelser) som videreføres fra de gjeldende direktiver. Fordelingen av artikler/bestemmelser mellom artikkel 309 og 311 stemmer likevel ikke 100 prosent med vår klassifisering av artikler som hhv. "må gjennomføres" og "er gjennomført". Antall artikler der vår klassifisering ikke er sammenfallende med fordelingen mellom artiklene 309 og 311 er imidlertid begrenset og det legges derfor til grunn at dette forholdet kan avklares i forbindelse med det kommende arbeidet med forslag til endringer og utvidelser av det norske forsikringsregelverket.

Når det gjelder bestemmelsene som videreføres fra gjeldende direktiver, omfatter oversikten også en referanse til det (de) relevante direktiver. En oversikt over direktivene det vises til er gitt i tabell B nedenfor.¹⁴ I tabellen er endringsdirektiv markert med "E".

Alle direktivene i tabell B er betegnet "Rådsdirektiv" selv om den korrekte betegnelsen for omtrent halvparten av direktivene som er nevnt i denne tabellen (fra og med direktiv 95/26/EF), vil være "Europaparlaments- og rådsdirektiv".

¹⁴ For fullstendige navn på direktivene vises det til Lovdata (norske oversettelser) og Kommisjonens hjemmesider.

Tabell B. Gjeldende direktiver som er relevante for gjennomføringen av SIID.

Referanse	Navn
73/239/EØF 76/580/EØF	Første Rådskonklusjon om skadeforsikringsvirksomhet Rådskonklusjon om den europeiske regneenhet (E)
84/641/EØF	Rådskonklusjon om turistassistanse (E)
87/343/EØF	Rådskonklusjon om kreditt- og kausjonsforsikring (E)
87/344/EØF	Rådskonklusjon om retts hjelpforsikring
88/357/EØF	Annent Rådskonklusjon om skadeforsikringsvirksomhet (E)
90/618/EØF	Rådskonklusjon om ansvarsforsikring for motorvogn (E)
92/49/EØF	Tredje Rådskonklusjon om skadeforsikringsvirksomhet (E)
95/26/EF	Rådskonklusjon om styrking av tilsynet (E)
98/78/EF	Rådskonklusjon om utvidet tilsyn med forsikringsforetak som er del av forsikringskonsern
2000/26/EF	Rådskonklusjon om ansvarsforsikring for motorvogn (E)
2001/17/EF	Rådskonklusjon om sanering og avvikling av forsikringsforetak
2002/13/EF	Rådskonklusjon om endring av solvensmarginkravene i skadeforsikring (E)
2002/83/EF	Rådskonklusjon om livsforsikringsvirksomhet (det konsoliderte livsforsikringsdirektivet)
2005/1/EF	Rådskonklusjon om etablering av ny organisasjonsstruktur for komiteer på området for finansielle tjenester
2005/68/EF	Rådskonklusjon om gjenforsikringsvirksomhet
2007/44/EF	Rådskonklusjon om tilsynsmessig vurdering av erverv og økte eierandeler i finansiell sektor (E)

Avdeling I. Generelle regler vedrørende etablering og utøvelse av direkte forsikring og gjenforsikring.

Kapittel I. Formål, anvendelsesområde og definisjoner.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Formål og anvendelsesområde			
Artikkel 1 – Formål	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 2 – Virkeområde	311	84/641/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Avsnitt 2 – Unntak fra virkeområdet			
Underavsnitt 1 – Generelt			
Artikkel 3 – Lovfestede ordninger	311	73/239/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 4 – Unntak fra virkeområdet som følge av størrelse	309	Ny	Må gjennomføres
Underavsnitt 2 – Skadeforsikring			
Artikkel 5 – Virksomheter	311	73/239/EØF 87/343/EØF	Er gjennomført
Artikkel 6 – Assistanse	311	84/641/EØF	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 7 – Gjensidige foretak	311	73/239/EØF	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 8 – Institusjoner	311	73/239/EØF 84/641/EØF	Ikke relevant for Norge

Kapittel I. Formål, anvendelsesområde og definisjoner (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Underavsnitt 3 – Livsforsikring			
Artikkel 9 – Virksomheter og aktiviteter	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 10 – Organisasjoner, foretak og institusjoner	309	2002/83/EF	Er gjennomført
Underavsnitt 4 – Gjenforsikring			
Artikkel 11 – Gjenforsikring	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 12 – Gjenforsikringsforetak som avviker virksomheten	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Avsnitt 3 – Definisjoner			
Artikkel 13 – Definisjoner	309	76/580/EØF 88/357/EØF 90/618/EØF 92/49/EØF 95/26/EF 98/78/EF 2001/17/EF 2002/83/EF 2005/68/EF Ny	Må gjennomføres (ved behov)

Kapittel II. Adgang til å utøve virksomhet.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 14 – Prinsipp for tillatelse	309	92/49/EØF 2002/13/EF	Er gjennomført
Artikkel 15 – Tillatelsens virkeområde	311	73/239/EØF 84/641/EØF 92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 16 – Tilleggsrisikoer	311	73/239/EØF 87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 17 – Forsikringsforetakets og gjenforsikringsforetakets form	311	2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 18 – Vilkår for tillatelse	309	92/49/EØF 2000/26/EF 2002/83/EF 2005/68/EF	Noen justeringer må gjennomføres
Artikkel 19 – Nære forbindelser	311	Ny 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 20 – Forsikringsforetakets og gjenforsikringsforetakets hovedkontor	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 21 – Forsikringsvilkår og premietariffer	311	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 22 – Markedets økonomiske behov	311	2005/68/EF	Skal ikke gjennomføres direkte

Kapittel II. Adgang til å utøve virksomhet (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 23 – Virksomhetsplan	309	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Noen justeringer må gjennomføres
Artikkel 24 – Aksjonærer og medlemmer med kvalifiserte eierandeler	311	Ny 2005/68/EF 2007/44/EF	Noen justeringer må gjennomføres
Artikkel 25 – Avslag på søknad om tillatelse	311	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 26 – Forutgående konsultasjon med tilsynsmyndigheter i andre medlemsstater	309	2002/87/EF 2005/68/EF	Er gjennomført

Kapittel III. Tilsynsmyndigheter og alminnelige bestemmelser.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 27 – Hovedformål med tilsynet	309	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 28 – Finansiell stabilitet og prosyklikalitet	309	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 29 – Generelle tilsynsprinsipper	309	Ny	Må delvis gjennomføres
Artikkel 30 – Tilsynsmyndigheter og tilsynets virkeområde	309	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 31 – Gjennomsiktighet og ansvarlighet	309	Ny	Må delvis gjennomføres
Artikkel 32 – Forbud mot nektelse av gjenforsikringsavtaler og retrosesjonsavtaler	309	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 33 – Tilsyn med filialer etablert i annen medlemsstat	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 34 – Generell tilsynsfullmakt	309	2002/83/EF Ny	Må delvis gjennomføres
Artikkel 35 – Opplysninger som skal fremskaffes for tilsynsformål	309	Ny	Må oppdateres/vurderes
Artikkel 36 – Prosess for tilsynsmessig oversyn	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 37 – Kapitalkravstillegg	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 38 – Tilsyn med utkontrakterte funksjoner og aktiviteter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 39 – Overdragelse av portefølje	309	92/49/EØF 2002/83/EF	Må oppdateres/vurderes

Kapittel IV. Vilkår for utøvelse av virksomhet.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Administrasjonens, ledelsens eller tilsynsorganets ansvar			
Artikkel 40 – Administrasjonens, ledelsens eller tilsynsorganets ansvar	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 2 – Ledelsessystem			
Artikkel 41 – Generelle krav til ledelsen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 42 – Krav til egnethet og omdømme for personer som reelt driver foretaket eller innehar andre nøkkelfunksjoner	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 43 – Bevis for godt omdømme	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 44 – Risikostyring	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 45 – Egenvurdering av risiko og solvens	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 46 – Internkontroll	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 47 – Internrevisjon	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 48 – Aktuarfunksjon	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 49 – Utkontraktering	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 50 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Avsnitt 3 – Opplysningsplikt (Krav til offentliggjøring)			
Artikkel 51 – Rapport om solvens og finansiell situasjon: Innhold	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 52 – Opplysninger til og rapporter fra CEIOPS	309	Ny	Må delvis gjennomføres
Artikkel 53 – Rapport om solvens og finansiell situasjon: Gjeldende prinsipper	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 54 – Rapport om solvens og finansiell situasjon: Ajourføring og frivillige tilleggsopplysninger	309	Ny	Må gjennomføres

Kapittel IV. Vilkår for utøvelse av virksomhet (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 55 – Rapport om solvens og finansiell situasjon: Politikk og godkjenning	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 56 – Rapport om solvens og finansiell situasjon: Gjennomføringstiltak	311	–	–
Avsnitt 4 – Kvalifiserte eierandeler			
Artikkel 57 – Erverv	311	2007/44/EF	Er gjennomført
Artikkel 58 – Vurderingsperiode	311	2007/44/EF	Er gjennomført
Artikkel 59 – Vurdering	311	2007/44/EF	Er gjennomført
Artikkel 60 – Regulerte finansielle foretaks erverv	311	2007/44/EF	Er gjennomført
Artikkel 61 – Forsikrings- og gjenforsikringsforetaks underretning til tilsynsmyndigheten	311	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 62 – Kvalifiserte eierandeler, tilsynsmyndighetens fullmakt	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 63 – Stemmerettigheter	311	2007/44/EF	Er gjennomført
Avsnitt 5 – Taushetsplikt, informasjonsutveksling og fremme av tilsynsmessig konvergens			
Artikkel 64 – Taushetsplikt	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 65 – Informasjonsutveksling mellom medlemsstatenes tilsynsmyndigheter	311	2005/68/EF	Skal ikke gjennom- føres direkte
Artikkel 66 – Samarbeidsavtaler med tredjestater	311	2002/83/EF 2005/68/EF	Skal ikke gjennom- føres direkte
Artikkel 67 – Bruk av fortrolige opplysninger	309	2005/68/EF	Må oppdateres/ vurderes

Kapittel IV. Vilkår for utøvelse av virksomhet (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 68 – Informasjonsutveksling med andre myndigheter	309	92/49/EØF 2002/83/EF 2005/68/EF	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 69 – Videreformidling av opplysninger til statsforvaltningen med ansvar for finanslovgivningen	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 70 – Videreformidling av opplysninger til sentralbanker og pengepolitiske myndigheter	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 71 – Tilsynsmessig konvergens	309	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Avsnitt 6 – Revisorenes oppgaver/plikter			
Artikkel 72 – Revisorenes plikter	309	95/26/EF 2005/68/EF	Må oppdateres/ vurderes

Kapittel V. Utøvelse av livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomhet.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 73 – Utøvelse livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomhet Artikkel 74 – Separat forvaltning av livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomhet	311 309	2002/83/EF 2002/83/EF Ny	Er gjennomført Ikke relevant for Norge

Kapittel VI. Regler for verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Verdivurdering av eiendeler og forpliktelser			
Artikkel 75 – Verdivurdering av eiendeler og forpliktelser	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 2 – Regler for tekniske avsetninger			
Artikkel 76 – Alminnelige bestemmelser	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 77 – Bergning av tekniske avsetninger	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 78 – Andre elementer som må tas i betraktning ved beregningen av tekniske avsetninger	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 79 – Verdivurdering av finansielle garantier og avtalebestemte opsjoner inneholdt i forsikrings- og gjenforsikringskontrakter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 80 – Segmentering (porteføljeinndeling)	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 81 – Beløp som kan innkreves fra gjenforsikringskontrakter og ”special purpose vehicles”	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 82 – Datakvalitet og anvendelse av approksimasjoner, herunder individuelle saksavsetninger, ved beregningen av tekniske avsetninger	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 83 – Sammenlikning mot erfaringer	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 84 – Passende/tilstrekkelig nivå på tekniske avsetninger	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 85 – Forhøyelse av tekniske avsetninger	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 86 – Gjennomføringstiltak	–	–	–

Kapittel VI. Regler for verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 3 – Ansvarlig kapital			
Underavsnitt 1 – Bestemmelse av ansvarlig kapital			
Artikkel 87 – Ansvarlig kapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 88 – Basiskapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 89 – Supplerende kapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 90 – Tilsynsmessig godkjenning av supplerende kapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 91 – Overskuddskapital ("surplus fund")	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 92 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Underavsnitt 2 – Inndeling (klassifisering) av ansvarlig kapital			
Artikkel 93 – Karakteristika og (sær)trekk benyttet for inndelingen av ansvarlig kapital i "tiers" (nivåer)	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 94 – Hovedkriterier for inndelingen i "tiers"	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 95 – Inndeling av ansvarlig kapital i "tiers"	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 96 – Inndeling av forsikringsspesifikke elementer av ansvarlig kapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 97 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Underavsnitt 3 – Tillatte elementer i ansvarlig kapital			
Artikkel 98 – Tillatte elementer og grenser for tier 1, 2 og 3	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 99 – Gjennomføringstiltak	–	–	–

Kapittel VI. Regler for verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 4 – Solvenskapitalkrav			
Underavsnitt 1 – Alminnelige bestemmelser for solvenskapitalkravet ved anvendelse av standardformelen eller en intern modell			
Artikkel 100 – Alminnelige bestemmelser	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 101 – Beregning av solvenskapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 102 – Beregningshyppighet	309	Ny	Må gjennomføres
Underavsnitt 2 – Solvenskapitalkravet – Standardformelen			
Artikkel 103 – Strukturen på standardformelen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 104 – Utformingen av det primære solvenskapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 105 – Beregning av det primære solvenskapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 106 – Beregning av delmodulen for aksjeprisrisiko: Symmetrisk justeringsmekanisme	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 107 – Kapitalkrav for operasjonell risiko	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 108 – Justering for den tapsabsorberende kapasiteten til tekniske avsetninger og utsatt skatt	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 109 – Forenklinger av standardformelen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 110 – Betydelige avvik fra forutsetningene som ligger til grunn for beregningene etter standardformelen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 111 – Gjennomføringstiltak	–	–	–

Kapittel VI. Regler for verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Underavsnitt 3 – Solvenskapitalkravet – Fulle og partielle interne modeller			
Artikkel 112 – Alminnelige bestemmelser for godkjenning av fulle og partielle interne modeller	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 113 – Særlige bestemmelser for godkjenning av partielle interne modeller	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 114 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Artikkel 115 – Prosedyrer/retningslinjer for endring av fulle og partielle interne modeller	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 116 – Administrasjonens, ledelsens eller tilsynsorganets ansvar	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 117 – Tilbakevending til standardformelen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 118 – Manglende overholdelse/etterlevelse av forutsetningene for bruk av en intern modell	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 119 – Betydelige avvik fra forutsetningene som ligger til grunn for beregningene etter standardformelen	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 120 – Anvendelseskrav	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 121 – Statistiske kvalitetsstandarder	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 122 – Kalibreringsstandarder	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 123 – Fordeling av overskudd og tap	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 124 – Valideringsstandarder	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 125 – Dokumentasjonsstandarder	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 126 – Eksterne modeller og data	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 127 – Gjennomføringstiltak	–	–	–

Kapittel VI. Regler for verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser, tekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og investeringsregler (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 5 – Minstekapitalkravet			
Artikkel 128 – Almennelige bestemmelser	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 129 – Beregning av minstekapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 130 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Artikkel 131 – Overgangsbestemmelser vedrørende overholdelse av minstekapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 6 – Investeringer			
Artikkel 132 – ”Prudent person”-prinsippet (forsiktighetsprinsippet)	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 133 – Investeringsfrihet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 134 – Lokalisering av eiendeler og forbud mot pantsetting av eiendeler	309	2002/83/EF 2005/68/EF Ny	Må delvis gjennomføres
Artikkel 135 – Gjennomføringstiltak	–	–	–

Kapittel VII. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er i vanskeligheter eller der det er uregelmessigheter.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 136 – Forsikrings- og gjenforsikringsforetaks identifisering og melding av forverring av de finansielle betingelser	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 137 – Manglende oppfyllelse av krav til tekniske avsetninger	309	2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 138 – Manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	309	2005/68/EF Ny	Må gjennomføres
Artikkel 139 – Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet	309	2002/83/EF Ny	Må gjennomføres
Artikkel 140 – Forbud mot fri råderett over eiendeler som befinner seg på en medlemsstats område	309	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 141 – Tilsynsmessig kompetanse ved forverring av den finansielle situasjon	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 142 – Gjenopprettingsplan og finansieringsplan	309	92/49/EØF 2002/13/EF 2002/83/EF 2005/68/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 143 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Artikkel 144 – Tilbakekalling av tillatelse	309	92/49/EØF 2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes

Kapittel VIII. Etableringsadgang og adgang til å yte tjenester.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Forsikringsforetaks etableringer			
Artikkel 145 – Vilkår for etablering av filial	311	88/357/EØF 92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 146 – Meddelelse av opplysninger	309	92/49/EØF 2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Avsnitt 2 – Forsikringsforetaks adgang til å yte tjenester			
Underavsnitt 1 – Alminnelige bestemmelser			
Artikkel 147 – Forutgående melding til hjemstaten	311	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 148 – Melding fra hjemstaten	309	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 149 – Endringer i risikoene eller forpliktelsene	311	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Underavsnitt 2 – Motorvognansvar			
Artikkel 150 – Lovpliktig forsikring av motorvognansvar	311	90/618/EØF	Er gjennomført
Artikkel 151 – Likebehandling av personer som krever erstatning	311	90/618/EØF	Er gjennomført
Artikkel 152 – Representant	311	90/618/EØF 2000/26/EF	Er gjennomført

Kapittel VIII. Etableringsadgang og adgang til å yte tjenester (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 3 – Kompetansen til tilsynsmyndighetene i vertsstaten			
Underavsnitt 1 – Forsikring			
Artikkel 153 – Språk	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 154 – Forutgående melding og forutgående godkjennelse	311	92/49/EØF	Er gjennomført
Artikkel 155 – Forsikringsforetak som ikke overholder lovbestemmelsene	311	2002/83/EF 2005/1/EF	Er gjennomført
Artikkel 156 – Reklame	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 157 – Skatt på premier	311	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Underavsnitt 2 – Gjenforsikring			
Artikkel 158 – Gjenforsikringsforetak som ikke overholder lovbestemmelsene	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Avsnitt 4 – Statistiske opplysninger			
Artikkel 159 – Statistiske opplysninger om grenseoverskridende virksomhet	311	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Avsnitt 5 – Behandling av kontrakter inngått av filialer i forbindelse med avviklingsprosesser			
Artikkel 160 – Avvikling av forsikringsforetak	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 161 – Avvikling av gjenforsikringsforetak	311	2005/68/EF	Er gjennomført

Kapittel IX. Filialer som er etablert innenfor fellesskapet og som hører til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor utenfor fellesskapet.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Adgang til å utøve virksomhet			
Artikkel 162 – Prinsipper for tillatelse og vilkår	309	73/239/EØF 2002/26/EF 2002/83/EF	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 163 – Filialens virksomhetsplan	309	2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 164 – Overdragelse av forsikringsportefølje	309	92/49/EØF 2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 165 – Tekniske avsetninger	309	2002/83/EF Ny	Er gjennomført
Artikkel 166 – Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	309	73/239/EØF 2002/83/EF Ny	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 167 – Fordeler for foretak som har fått tillatelse i mer enn en medlemsstat	309	84/641/EØF 2002/83/EF Ny	Er gjennomført
Artikkel 168 – Regnskap, tilsynsmessige og statistiske opplysninger og foretak som er i vanskeligheter	311	84/641/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 169 – Skille mellom skadeforsikringsvirksomhet og livsforsikringsvirksomhet	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 170 – Tilbakekalling av tillatelse for foretak med tillatelse i mer enn en medlemsstat	311	73/239/EØF	Er gjennomført

Kapittel IX. Filialer som er etablert innenfor fellesskapet og som hører til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor utenfor fellesskapet (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 171 – Avtaler med tredjestater	311	73/239/EØF 2002/83/EF	Skal ikke gjennomføres direkte
Avsnitt 2 – Gjenforsikring			
Artikkel 172 – Ekvivalens/Likeverdighet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 173 – Forbud mot pantsetting av eiendeler	309	2005/68/EF	Må oppdateres/ vurderes
Artikkel 174 – Prinsipper og bestemmelser for utøving av gjenforsikringsvirksomhet	311	Ny 2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 175 – Avtaler med tredjestater	311	2005/68/EF	Skal ikke gjennomføres direkte

Kapittel X. Datterforetak av forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning og disse foretaks erverv av eierandeler.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 176 – Opplysninger fra medlemsstatene til Kommisjonen	311	2002/83/EF 2005/1/EF	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 177 – Tredjestaters behandling av forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak etablert innenfor fellesskaper	311	2005/68/EF	Skal ikke gjennomføres direkte

Avdeling II. Særlige bestemmelser for forsikring og gjenforsikring.

Kapittel I. Lovgivning som skal anvendes og vilkår for direkte forsikringskontrakter.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Lovgivning som skal anvendes Artikkel 178 – Lovgivning som skal anvendes	309	Ny	Må oppdateres/ vurderes (Justisdepartementet)
Avsnitt 2 – Lovpliktig forsikring Artikkel 179 – Beslektede plikter	311	88/357/EØF	Er gjennomført
Avsnitt 3 – Allmenne hensyn Artikkel 180 – Allmenne hensyn	311	2002/83/EF	Må hensyntas i forbindelse med alt regelverk på forsikringsområdet
Avsnitt 4 – Vilkår for forsikringsavtaler og premietariffer Artikkel 181 – Skadeforsikring Artikkel 182 – Liveforsikring	311 311	92/49/EØF 2002/83/EF	Er gjennomført Er gjennomført
Avsnitt 5 – Opplysninger til forsikringstakerne Underavsnitt 1 – Skadeforsikring Artikkel 183 – Generelle opplysninger til forsikringstakerne	311	92/49/EØF	Er gjennomført

Kapittel I. Lovgivning som skal anvendes og vilkår for direkte forsikringskontrakter (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 184 – Tilleggsopplysninger når skadeforsikring tilbys etter reglene om etableringsadgang eller reglene om adgang til å yte tjenester	311	92/49/EØF	Er gjennomført
Underavsnitt 2 – Livsforsikring			
Artikkel 185 – Opplysninger til forsikringstakerne	309	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 186 – Oppsigelsestid	311	2002/83/EF	Er gjennomført

Kapittel II. Særlige bestemmelser for skadeforsikring.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Allmenne bestemmelser			
Artikkel 187 – Forsikringsvilkår	311	88/357/EØF	Er gjennomført
Artikkel 188 – Avskaffelse av monopoler	311	92/49/EØF	Er gjennomført
Artikkel 189 – Deltakelse i nasjonale garantiordninger	311	92/49/EØF	Er gjennomført
Avsnitt 2 – Koassuranse innenfor fellesskapet			
Artikkel 190 – Koassuransevirkosomhet innenfor fellesskapet	309	78/473/EØF Ny	Er delvis gjennomført
Artikkel 191 – Deltakelse i koassuransevirkosomhet innenfor fellesskapet	311	78/473/EØF	Er gjennomført
Artikkel 192 – Tekniske avsetninger	309	78/473/EØF	Er gjennomført
Artikkel 193 – Statistiske opplysninger	311	78/473/EØF	Er gjennomført
Artikkel 194 – Behandling av koassuranseavtaler i avviklingsprosesser	311	78/473/EØF	Er gjennomført
Artikkel 195 – Utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter	311	78/473/EØF	Er gjennomført
Artikkel 196 – Samarbeid om gjennomføring	311	–	Skal ikke gjennomføres direkte
Avsnitt 3 – Assistanse			
Artikkel 197 – Virksomhet som likner på turistassistanse	311	84/641/EØF	Er gjennomført
Avsnitt 4 – Rettshjelpforsikring			
Artikkel 198 – Virkeområde	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 199 – Separate avtaler	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 200 – Skadebehandling	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 201 – Fritt valg av advokat	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 202 – Unntak fra det frie valg av advokat	311	87/344/EØF	Er gjennomført

Kapittel II. Særlige bestemmelser for skadeforsikring (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 203 – Voldgift	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 204 – Interessekonflikt	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Artikkel 205 – Opphevelse av spesialisering av retts hjelpforsikring	311	87/344/EØF	Er gjennomført
Avsnitt 5 – Helseforsikring			
Artikkel 206 – Helseforsikring som et alternativ til trygdeordning	311	92/49/EØF	Ikke direkte relevant for Norge
Avsnitt 6 – Yrkesskadeforsikring			
Artikkel 207 – Lovpliktig yrkesskadeforsikring	311	92/49/EØF	Er gjennomført

Kapittel III. Særlige bestemmelser for livsforsikring.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 208 – Forbud mot obligatorisk avgivelse av del av tegnede forsikringer	311	2002/83/EF	Er gjennomført
Artikkel 209 – Premier for ny forretning	311	2002/83/EF	Er gjennomført

Kapittel IV. Særlige regler for gjenforsikring.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 210 – Gjenforsikring med begrenset risikooverføring	309	2005/68/EF Ny	Må gjennomføres
Artikkel 211 – Special purpose vehicle	309	2005/68/EF Ny	Må gjennomføres

Avdeling III. Tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak i et konsern.

Kapittel I. Konserntilsyn: Definisjoner, anvendelsestilfeller, virkeområde og nivåer.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Definisjoner			
Artikkel 212 – Definisjoner	309	Ny	Må gjennomføres (ved behov)
Avsnitt 2 – Anvendelsestilfeller og virkeområde			
Artikkel 213 – Tilfeller der konserntilsynet skal anvendes	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 214 – Anvendelsesområde for konserntilsynet	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 3 – Nivåer			
Artikkel 215 – Det øverste (”ultimate”) morforetak på fellesskapsnivå	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 216 – Det øverste (”ultimate”) morforetak på nasjonalt nivå	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 217 – Morforetak som dekker flere medlemsstater	309	Ny	Må gjennomføres

Kapittel II. Finansiell stilling.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Konsernsolvens			
Underavsnitt 1 – Allmenne bestemmelser			
Artikkel 218 – Tilsyn med konsernsolvens	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 219 – Beregningshyppighet	309	Ny	Må gjennomføres
Underavsnitt 2 – Valg av beregningsmetode og allmenne prinsipper			
Artikkel 220 – Valg av metode	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 221 – Medregning av forholdsmessig andel	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 222 – Eliminering av dobbel bruk av tillatt ansvarlig kapital	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 223 – Eliminering av kapital skapt innenfor konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 224 – Verdivurdering	309	Ny	Må gjennomføres
Underavsnitt 3 – Anvendelse av beregningsmetodene			
Artikkel 225 – Tilknyttede forsikrings- og gjenforsikringsforetak	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 226 – ”Mellomliggende” forsikringsholdingsselskap	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 227 – Tilknyttede forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak fra tredjeland	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 228 – Tilknyttede kredittinstitusjoner, investeringsforetak og finansinstitusjoner	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 229 – Nødvendige opplysninger som ikke er tilgjengelige	309	Ny	Må gjennomføres

Kapittel II. Finansiell stilling (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Underavsnitt 4 – Beregningsmetoder			
Artikkel 230 – Metode 1 (standardmetode): Metode basert på regnskapskonsolidering	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 231 – Intern modell for konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 232 – Kapitalkravstillegg for konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 233 – Metode 2 (alternativ metode): Metode basert på fradrag og sammenlegging	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 234 – Gjennomføringstiltak	–	–	–
Underavsnitt 5 – Tilsyn med konsernsolvens for forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak som er datterselskap av et forsikringsholdingsselskap			
Artikkel 235 – Et forsikringsholdingsselskaps konsernsolvens	309	Ny	Må gjennomføres
Underavsnitt 6 – Tilsyn med konsernsolvens for konsern med sentralisert risikostyring			
Artikkel 236 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikrings- foretak: Betingelser	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 237 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikrings- foretak: Beslutning vedrørende søknad	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 238 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikrings- foretak: Fastsettelse av solvenskapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 239 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikrings- foretak: Manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet	309	Ny	Må gjennomføres

Kapittel II. Finansiell stilling (forts.).

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 240 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: Opphør av unntak for et datterselskap	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 241 – Datterselskap av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: Gjennomføringstiltak	–	–	–
Artikkel 242 – Revisjonsbestemmelse	–	–	–
Artikkel 243 – Datterselskap av forsikringsholdingsselskap	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 2 – Risikokonsentrasjon og transaksjoner innenfor konsernet			
Artikkel 244 – Tilsyn med risikokonsentrasjon	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 245 – Tilsyn med transaksjoner innenfor konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Avsnitt 3 – Risikostyring og internkontroll			
Artikkel 246 – Tilsyn med ledelsessystemer	309	Ny	Må gjennomføres

Kapittel III. Tiltak for å lette konserntilsynet.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 247 – Tilsynsmyndighet for konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 248 – Rettigheter og plikter for tilsynsmyndigheten for konsernet og de øvrige tilsynsmyndigheter – Kollegium av tilsynsmyndigheter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 249 – Samarbeid og informasjonsutveksling mellom tilsynsmyndigheter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 250 – Konsultasjon mellom tilsynsmyndigheter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 251 – Forespørsler fra tilsynsmyndigheten for konsernet til de øvrige tilsynsmyndigheter	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 252 – Samarbeid med myndigheter med ansvar for kredittinstitusjoner og investeringsforetak	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 253 – Taushetsplikt og konfidensialitet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 254 – Informasjonstilgang	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 255 – Informasjonsbekreftelse	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 256 – Konserntilsyn og rapport om finansiell situasjon	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 257 – Administrasjon, ledelse eller tilsynsorgan for forsikringsholdingsselskap	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 258 – Håndhevingstiltak	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 259 – Rapportering fra CEIOPS	–	–	–

Kapittel IV. Tredjestater.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 260 – Morforetak utenfor fellesskapet: Verifisering av ekvivalens	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 261 – Morforetak utenfor fellesskapet: Ekvivalens	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 262 – Morforetak utenfor fellesskapet: Fravær av ekvivalens	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 263 – Morforetak utenfor fellesskapet: Nivåer	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 264 – Samarbeid med tilsynsmyndighetene i tredjestater	–	–	–

Kapittel V. "Mixed activity" forsikringsholdingselskap.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 265 – Transaksjoner innenfor konsernet	309	Ny	Må gjennomføres
Artikkel 266 – Samarbeid med tredjestater	309	Ny	Må gjennomføres

Avdeling IV. Sanering og avvikling av forsikringsforetak.

Kapittel I. Virkeområde og definisjoner.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 267 – Virkeområde for denne avdelingen	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 268 – Definisjoner	311	2001/17/EF	Er gjennomført

Kapittel II. Saneringstiltak.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 269 – Vedtakelse av saneringstiltak – Gjeldende lovgivning	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 270 – Underretning av tilsynsmyndighetene	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 271 – Offentliggjøring av beslutninger om saneringstiltak	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 272 – Underretning av kjente kreditorer – Rett til å anmelde fordringer	311	2001/17/EF	Er gjennomført

Kapittel III. Fremgangsmåter ved avvikling.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 273 – Innledning av fremgangsmåter ved avvikling – Underretning av tilsynsmyndighetene	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 274 – Gjeldende lovgivning	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 275 – Behandling av forsikringsfordringer	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 276 – Særlig register	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 277 – Inntreden av en garantiordning	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 278 – Dekning av prioritetsfordringer ved eiendeler	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 279 – Tilbakekalling av tillatelse	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 280 – Offentliggjøring av beslutninger om fremgangsmåter ved avvikling	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 281 – Underretning av kjente kreditorer	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 282 – Rett til å anmelde fordringer	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 283 – Språk og form	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 284 – Regelmessig underretning av kreditorer	311	2001/17/EF	Er gjennomført

Kapittel IV. Fellesbestemmelser.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 285 – Virkninger for visse avtaler og rettigheter	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 286 – Tredjemanns tinglige rettigheter	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 287 – Eiendomsforbehold	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 288 – Motregning	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 289 – Regulerte markeder	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 290 – Skadelige rettshandler	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 291 – Beskyttelse av tredjemannserververe	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 292 – Pågående rettssaker	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 293 – Saneringsstyrer og avviklingsstyrer	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 294 – Innføring i et offentlig register	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 295 – Taushetsplikt	311	2001/17/EF	Er gjennomført
Artikkel 296 – Behandling av filialer av forsikringsforetak i tredjestater	311	2001/17/EF	Er gjennomført

Avdeling V. Øvrige bestemmelser.

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 297 – Klageadgang	311	2005/68/EF	Er gjennomført
Artikkel 298 – Samarbeid mellom medlemsstatene og Kommisjonen	311	2002/83/EF 2005/68/EF	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 299 – Euro	311	88/357/EØF	Må oppdateres/ vurderes (etter behov)
Artikkel 300 – Revisjon av beløp i euro	311	88/357/EØF 2002/83/EF	Må oppdateres/ vurderes (etter behov)
Artikkel 301 – Komitéfremgangsmåte	–	2005/1/EF 2005/68/EF Ny	–
Artikkel 302 – Underretninger foretatt før iverksettelsen av de lover, forskrifter og administrative bestemmelser som er nødvendige for å oppfylle Artiklene 57–63	311	2007/44/EF	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 303 – Endringer av Direktiv 2003/41/EF	309	Ny	Må gjennomføres for pensjonskassene
Artikkel 304 – Durasjonsbasert delmodul for aksjepriserisiko	309	Ny	Må gjennomføres

Avdeling VI. Overgangsbestemmelser og sluttbestemmelser.

Kapittel I. Overgangsbestemmelser

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Avsnitt 1 – Forsikring			
Artikkel 305 – Unntak og oppheving av restriktive tiltak	311	73/239/EØF 2002/83/EF	Ikke direkte relevant for Norge
Artikkel 306 – Rettigheter ervervet av eksisterende filialer og forsikringsforetak	311	Ny 2002/83/EF	Er gjennomført
Avsnitt 2 – Gjenforsikring			
Artikkel 307 – Overgangsperiode for Artikkel 57(3) og 60(6) i Direktiv 2005/68/EF	311	2005/68/EF	Ikke direkte relevant for Norge
Artikkel 308 – Rettigheter ervervet av eksisterende gjenforsikringsforetak	311	2005/68/EF	Ikke direkte relevant for Norge

Kapittel II. Sluttbestemmelser

<i>Avsnitt/underavsnitt/artikler</i>	<i>Art. 309/311</i>	<i>Referanser</i>	<i>Kommentarer</i>
Artikkel 309 – Gjennomføring	–	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 310 – Opphevelse	–	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 311 – Ikrafttredelse	–	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte
Artikkel 312 – Adressater	–	Ny	Skal ikke gjennomføres direkte